Από το Συναξάρι - Ο άγιος Νεκτάριος Πενταπόλεως

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 8 Νοεμβρίου, 2014

(9 Νοεμβρίου)

Ο Άγιος πατήρ ημών Νεκτάριος γεννήθηκε
την 1η Οκτωβρίου 1846, στη Σηλυβρία της Θράκης, απο γονείς φτωχούς, αλλά ευσεβείς χριστιανούς, τον Δήμο και τη Μαρία Κεφαλά. Το βαπτιστικό του ήταν Αναστάσιος και από μικρός έδειξε μεγάλη ευλάβεια και βαθειά αγάπη για τη μελέτη.

Όταν η μητέρα του τού μάθαινε τον 50ό ψαλμό, εκείνος
αρεσκόταν να επαναλαμβάνει τον στίχο: *Διδάξω ανόμους τας οδούς σου…* (Ψαλμ. 50, 15). Αφού έμαθε τα πρώτα του γράμματα στην πατρίδα του, στάλθηκε από τους γονείς του στην Κωνσταντινούπολη για να συνεχίσει τις σπουδές του, εργαζόμενος ταυτόχρονα ως υπάλληλος σε κατάστημα. Το νεαρο αγόρι έμενε απερίσπαστο από την τύρβη του κόσμου και ενασχολούνταν μονάχα με το να οικοδομεί εντός του νυχθημερόν τον κρυπτόν της καρδίας άνθρωπον κατ’ εικόνα του Χριστού, με την προσευχή και την εμβάθυνση στα γραπτά των αγίων Πατέρων. Σε ηλικία είκοσι χρόνων άφησε την Κωνσταντινούπολη για να γίνει δημοδιδάσκαλος στη νήσο Χίο. Εκεί ενθάρρυνε τη νεολαία και τους κατοίκους του χωριού προς την ευλάβεια και την εργασία των αρετών, όχι μόνον με τα λόγια, αλλά κυρίως με το παράδειγμα του δικού του βίου, βίου ασκήσεως και προσευχής. Επιθυμώντας από παλαιά να ασπασθεί την ισάγγελο πολιτεία, έγινε μοναχός με το όνομα Λάζαρος, στις 7 Νοεμβρίου 1876, στο περίφημο μοναστήρι της Νέας Μονής. Αναζητώντας μονάχα τα άνω, υπόδειγμα πραότητας και υπακοής, έγινε αγαπητός σε όλους τους αδελφούς και αργότερα χειροτονήθηκε διάκονος. Χάρη στη γενναιοδωρία ενός ευλαβούς κατοίκου της Χίου και εν συνεχεία με την προστασία του πατριάρχη Αλεξανδρείας Σωφρόνιου, μπόρεσε να ολοκληρώσει τις σπουδές του στην Αθήνα και να λάβει το πτυχίο της Θεολογικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. Το 1885 έφθασε στην Αλεξάνδρεια, όπου σύντομα χειροτονήθηκε πρεσβύτερος, στη συνέχεια δε μητροπολίτης Πενταπόλεως (παλαιά επισκοπή που αντιστοιχεί στην άνω Λιβύη). Ιεροκήρυκας και γραμματέας του Πατριαρχείου, διετέλεσε επίσης και πατριαρχικός επίτροπος στο Κάιρο, στην εκκλησία του Αγίου Νικολάου.

Παρά τα αξιώματά του, ο Νεκτάριος δεν έχασε τίποτα από την ταπεινοφροσύνη του και γνώριζε πως να
μεταδίδει στο πνευματικό ποίμνιό του τον ζήλο για τις ευαγγελικές αρετές. Η αγάπη όμως και ο θαυμασμός που του έδειχνε ο λαός απέβησαν εις βάρος του. Με πειρασμό του διαβόλου, ορισμένα μέλη του Πατριαρχείου, φθονώντας τις επιτυχίες του, τον διέβαλαν λέγοντας πως ήθελε να κερδίσει την εύνοια του λαού, με σκοπό να καταλάβει τον πατριαρχικό θρόνο της Αλεξανδρείας. Ο άγιος δεν ζήτησε να βρει το δίκιο του, αλλά εναπόθεσε την εμπιστοσύνη του στην επαγγελία του Χριστού, ο οποίος είπε: *Μακάριοι έστε όταν ονειδίσωσιν υμάς και διώξωσι και είπωσι παν πονηρόν ρήμα καθ' υμών ψευδόμενοι ένεκεν εμού* (Ματθ. 5, 11). Εκδιώχθηκε έτσι από την έδρα του και έφυγε για την Αθήνα, όπου βρέθηκε μόνος, αγνοημένος, καταφρονημένος, στερούμενος ακόμη και τον επιούσιο άρτο, γιατί δεν ήξερε να φυλάξει τίποτε για τον εαυτό του, και τους πενιχρούς του πόρους τους μοίραζε στους φτωχούς. Εγκαταλείποντας το αρχικό του σχέδιο να αποσυρθεί στο Άγιον Όρος, ο πράος και ταπεινός μιμητής του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού προτίμησε να θυσιάσει την αγάπη του για την ησυχία, χάριν της σωτηρίας του πλησίον του. Παρέμεινε ιεροκήρυκας για λίγα χρόνια (1891-1894) και στη συνέχεια διορίσθηκε διευθυντής της Ριζαρείου Εκκλησιαστικης Σχολής, η οποία είχε σκοπό την εκπαίδευση των μελλοντικών ιερέων. Η βαθειά του γνώση των Γραφών, των αγίων Πατέρων, ακόμη και των θύραθεν επιστημών, και η ανάπλεη πραότητος αυθεντία του στην καθοδήγηση ανθρώπων του επέτρεψαν να προσδώσει στο ίδρυμα τούτο μια υψηλή πνευματική και ηθική ποιότητα. Ο άγιος ιεράρχης επιφορτίσθηκε με τη διεύθυνση και τα μαθήματα της Ποιμαντικής, δίχως να διακόψει το ασκητικό του πρόγραμμα, τη μελέτη των Γραφών και την προσευχή, προσθέτοντας μάλιστα τα υψηλά καθήκοντα του κηρύγματος και της τακτικής τελέσεως των ιερών Μυστηρίων εντός της σχολής, αλλά και στην περιοχή των Αθηνών.

Παρά ταύτα, ο Νεκτάριος διατηρούσε στα
βάθη της καρδιάς του τον διάπυρο πόθο της ησυχίας και της ειρήνης του μοναχικού βίου. Επωφελήθηκε έτσι από την επιθυμία που εξέφρασαν ορισμένες πνευματικές θυγατέρες του, για να ιδρύσει ένα γυναικείο μοναστήρι στη νήσο Αίγινα (μεταξύ 1904 και 1907), όπου και αποσύρθηκε στα 1908, αφου παραιτήθηκε από τη διεύθυνση της εκκλησιαστικής σχολής. Παρά τις αναρίθμητες φροντίδες και δυσκολίες, ο άγιος μερίμνησε να οργανώσει μια κοινοβιακή αδελφότητα, πιστή στο πνεύμα των αγίων Πατέρων. Εδαπάνησε αφειδώς τις σωματικές και ψυχικές του δυνάμεις στην ανέγερση κτηρίων, στην τέλεση των ιερών ακολουθιών και στην πνευματική καθοδήγηση κάθε μαθήτριάς του ξεχωριστά. Τον έβλεπες συχνά να εργάζεται στον κήπο, φορώντας ένα τριμμένο ράσο, ή να διορθώνει τα υποδήματα των μοναζουσών. Και όταν γινόταν άφαντος για ώρες πολλές, μάντευες ότι ήταν κλεισμένος

στο κελλί του για να ανατείνει τον νου του προς τον Θεό, δια της νοεράς προσευχής. Παρ' όλο που εμάκρυνε από κάθε επαφή με τον κόσμο και είχε αυστηρώς ρυθμίσει τις επισκέψεις στο μοναστήρι, η φήμη των αρετών και χαρισμάτων, που αξιώθηκε από τον Θεό, εξαπλώθηκε στην περιοχή και οι πιστοί έρχονταν προς αυτόν, ελκόμενοι όπως το μέταλλο από τον μαγνήτη. Θεράπευσε πολλούς λαϊκούς και μοναχές από τις ασθένειες που τους ταλαιπωρούσαν, έφερε τη βροχή στο νησί που υπέφερε από την ξηρασία, ανακούφιζε, παρηγορούσε, στήριζε... Παρά τις δυσκολίες της περιόδου μετά τον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, απαγόρευσε αυστηρά στις μοναχές του να αποθηκεύουν οτιδήποτε για την τροφή τους, αλλά διέταξε να μοιράζουν το πλεόνασμα στους φτωχούς, εναποθέτοντας τη μέριμνα της συντηρήσεως της μονής στην Πρόνοια του Θεού. Πέραν των άλλων καθηκόντων του, ο Νεκτάριος βρήκε τον χρόνο να συντάξει πλήθος έργων θεολογίας, ηθικής και εκκλησιαστικής ιστορίας για τη στερέωση της Εκκλησίας της Ελλάδος στην ιερά Παράδοση των Πατέρων, που αγνοούνταν τότε σύχνα εξαιτίας δυτικών επιδράσεων. Ζώντας λοιπόν ως εν σαρκί άγγελος και αυγάζοντας γύρω του τις ακτίνες του ακτίστου φωτός της Χάριτος, ο μακάριος υπέστη πάλι συκοφαντίες και άδικες κατηγορίες για το μοναστήρι του, από μέλη της ιεραρχίας. Υπέμεινε τις τελευταίες αυτές δοκιμασίες με την υπομονή του Χριστού: αγόγγυστα και δίχως να εξανίσταται. Τότε προσβλήθηκε από μία επώδυνη αρρώστια για περισσότερο από ενάμιση χρόνο. Ευχαρίστησε τον Θεό για τη δοκιμασία αυτή και προσπάθησε να κρατήσει μυστική την ασθένειά του μέχρι τις τελευταίες στιγμές του. Αφού πήγε να προσκυνήσει για τελευταία φορά την εικόνα της Θεοτόκου που βρισκόταν όχι μακριά από το μοναστήρι, ανήγγειλε στις μαθήτριές του την επικείμενη εκδημία του και μεταφέρθηκε σε ένα νοσοκομείο στην Αθήνα, όπου μετά από πενήντα ημέρες οδύνης την οποία υπέμεινε με μία υπομονή που οικοδομούσε όλους όσοι τον πλησίαζαν, παρέδωσε εν ειρήνη την ψυχή του στον Θεό στις 8 Νοεμβρίου του 1920. Οι πιστοί της Αίγινας, οι μαθήτριές του και όλοι οι χριστιανοί που τον είχαν πλησιάσει, έκλαψαν για την απώλεια του πράου και σπλαγχνικού μαθητή του Χριστού, που όλη του τη ζωή υπέστη διαβολές, διώξεις και άδικες κατηγορίες παίρνοντας ως τύπον και υπογραμμό του τα θεία Πάθη του Κυρίου. Ο Θεός όμως τον εδόξασε και από την ώρα της κοιμήσεώς του τα θαύματα περίσσευσαν και περισσεύουν καθημερινά ως σήμερα για εκείνους που πλησιάζουν με πίστη τα λείψανά του ή εμπιστεύονται την ισχυρή του μεσιτεία.

Το σώμα του αγίου παρέμεινε θαυματουργικά άφθαρτο περισσότερο από είκοσι χρόνια, αναδίδοντας ουράνια και λεπτή ευωδία. Στα 1953, όταν έλυωσε τελικά κατά τους φυσικούς νόμους, έγινε η ανακομιδή των λειψάνων του και διαπιστώθηκε τότε ότι αναδυόταν έντονα η ίδια ευωδία. Δεν έπαυσε έκτοτε

να χαροποιεί τους πιστούς που πλησιάζουν τα τίμια αυτά λείψανα, δίνοντάς τους τη διαβεβαίωση ότι ο άγιος Νεκτάριος βρήκε τη θέση του κοντά στον Θεό, στις μονές των αγίων.

(Νέος Συναξαριστής της Ορθοδόξου Εκκλησίας, εκδ. Ίνδικτος)

(Πηγή ηλ. κειμένου: pemptousia.gr)